

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Hispania nova

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

*Regio.
Situs.*

Cæli temperies.

Soli fertilitas.

*Animalium va-
rietas.*

*Imperium ma-
jorem.*

HISPANIA Nova Americæ Provincia amplissima, cæteris cultior, amœnior ac populis frequentior. Hæc magnis terrarum spatiis disjecta, a Tavalco, sive Grialvi flumine Occidentem versus excurrens, ad S. Michaelis & Culiacanas usque, terras extenditur. Septentrio finitur Granata nova, aliisque regionibus Novi Mexicani regni nomine nunc signatis. Australe litus Pacifici Maris undis abluitur. Inter Equinoctialem & Cancræ Tropicum pene concluditur, ideoque dierum noctiumque exigua hic discrimina, & perpetuum pene Ver. Mensibus Junio, Julio, Augusto atque Septembri assidua pluviz, leniumque ventorum ab utroque Mari commodissimi status, diurnos, æstivosque calores disijciunt ac temperant, quæ vera est ratio cur illuc sub Tropico æstivo commode habitetur, contra Veterum Philosophorum opinionem. Aerem ergo habet temperatum, quamvis sub torrida jaceat Zona. Abundat regio ipsa Mineris opulentissimis Auri, Argenti, Ferri & Æris: mittit Calsiam Fittulam, & Fructus quosdam, quos Incolæ *Cacao* nominant Amygdalorum instar, ex quibus potum valde ab eis expetitur conficiunt. Gossypio ac omnibus insuper Frugibus, Fructibusque quos in Europa habemus, affluit: Tritico, Hordeo, omne genus Leguminibus, Oleribus, Lactucis, Brassicis, Raphanis, Cæpis, Porro, Petroselinio, Rapis, Pastinacis, Malis insanis, Beta, Spinachio, Pisicis, Fabis, Lenticulis & similibus. Sunt & Mala aurca, Limones, Mala Citria, Persica, Armeniaca, magna copia. Crescunt hietiam Pomæ & Pira, sed tantum mediocriter, Pruna rara, Ficus magna abundantia. Malorum Cotoneorum mirificus proventus. Mala Granata satis multa: Cerasa hæcenus non admodum feliciter provenere. Vinæ insuper sunt ferentes uvas, sed ex iis Vinum non conficitur. Oleæ, Saccarum, Mora. Habet præterea multas alias Fruges & Fructus nobis incognitos: imprimis Granum *Maiz* dictum Ciceri non absimile magna copia, ex quo panem conficiunt. Varia item profert Animalia, ut sunt Oves, Vaccæ, Capræ, Porci, Equi, Asini, Canes, Feles, aliæque Animalia similia: istiusmodi enim omnia in India Occidentali teperiuntur. Item Leones, Tigres, Vrsi, Apri, Vulpes, aliæque fera & silvestria Animalia: item Cervi, Lepores, Cuniculi. Præter hæc sunt & quæ appellant *Saimos*, animalia instar exigui Porci, quæ umbilicum in spina dorsi habent. Eunt turmatim per silvas: & alia plurima, quæ brevitatis studio prætereo. Avium non minor est varietas, ut sunt, Anseres, Anates, Coturnices, Gallinæ quæ nostras longe superant, & aliæ. Occupata primum fuit ab *Hispanis* hæc regio anno *MDLXXXVIII* Duce *Ferdinando Cortesio*: cum maxima tamen suorum & Incolarum strage: cui remuneracionis causa dono concessa fuit *Tecoanteper* regio novæ Hispaniæ, a Carolo V Imp. Regnatum fuerat in urbe Mexicana omnino sub Regibus novem per annos *CXXX*, post *MDLXXIX* annos quam a *Chuchimeicis* Mexicana terra primum occupata fuit. Horum ultimus fuit *Motexuma*, qui in quadam seditione fuit interfectus, & cum eo Mexicanorum Regum familia intercidit. Incolitur porro hæc pars ab Hispanis, qui multas in ea habent Colonias, nempe, *Compostellam, Colimam, Purificationem, Guadalajaram, Mechoacan, Caxatulan, Mexico*, & alias Sunt

Sunt porro in hac Nova Hispania insignes nonnullæ regiones, nempe nova *Galitia*, *Mechuacan*, *Mexico*, & *Guastecan*. *Nova Galitia* ab incolis prius *Xalisco* vocabatur: quam primus detexit & acquisivit *Nunus Gufmannus*, qui in ea urbes aliquot fundavit, nempe *Compostellam* ubi sedes Episcopalis & Consilium Regium: *Spiritus S. Conceptionis*, *Michaelis* & *Gaudalajarum* celeberrimam ac totius Regni Caput. Pertinet ad Novam Galitiam regio illa quæ *Culiacana* dicitur ab Vrbe hujus nominis. Iacet autem inter fl. *Piasila*, & fl. *S. Sebastiani*, qui antequam in mare se exoneret, a terra absorbetur. Metropolis Vrbs est *Culiacan*, ubi Hispani fundarunt Coloniam Domus *Michaelis*. *Mechuacan* regio ambitum habet xl leucarum, & ex opulentioribus ac fertilibus est hujus Novæ Hispaniæ regnis: nam in ea Maiz ter maturefcit singulis annis, & alii etiam Fructus. Regio hæc duas continet Vrbes principales ab Hispanis cultas, in quibus vigent Mercimonia, nempe *Pasguar* & *Paladolis*, quæ est Episcopalis sedes, præter alias minus celebres. *Mexicana* regio ceteris non tantum Novæ Hispaniæ præstat, sed universæ etiã Americæ. Nomen sumpsit ab Vrbe *Mexico*, quæ *Temistuan* quoque nuncupatur. Metropolis est Provinciæ Mexicanæ. Hæc sita erat in peramplæ paludis medio, antequam a Cortesio occuparetur, qui eam ad ejusdem Lacus ripam transtulit: estque nunc optime fabricata, ambitum occupans sex milliar. Ital. cujus unam partem Hispani inhabitant, reliquam vero Indigenæ. *Mexico* tantundem sonat atque fons & scaturigo: a primis fundatoribus sic appellata, ob scaturigines fontium varias quæ hanc Urbem circumdant. Hæc Vrbs præcipua erat ac nobilissima totius Indiæ, imo totius Orbis maxima, quam Ferdinandus Cortesius expugnavit anno c 1519 x x 1. Hæc cum totius Imperii Mexicani Caput esset, Edium capiebat lxx millia. Regis quidem & Nobilium Aedes erant amplæ, commode & affabre constructæ: vulgivero humiles & viliores. Resident in hac Vrbe Archiepiscopus, & Prorex, ac Tribunal supremum Novæ Hispaniæ. Est etiam in ea imprimendi ars & cudendi pecuniam. In Lacubus porro Mexicanis & circa eorum ripas jacent l Opida, quorum quodvis, continet plus minus xc 10 domorum. Post Mexicum est *Tescura* Vrbs ad ripam ejusdem Lacus, quæ amplitudine sua Mexicum ipsum adæquat. Est etiam in hac Provincia *Angelorum civitas*, quæ prius *Vacipalium*, id est terra Serpentum, vocabatur, quæ Lanificio celebris imprimis est, cujus ager vallibus & panicibus distinctus est, in quibus innumera armenta & greges aluntur, & magna Segetum ac Fructuum copia colligitur. *Guastecan* regio Novæ Hispaniæ ad *Mare del Nort* posita est. In hic Colonias Hispani habent, nempe *Panuco* & *D. Jacobi a Vallibus*. Postremo in Nova Hispania est *Tlafcalan* Vrbs, quæ post Mexicum secundum tenet locum, estque valde populosa & opulenta & agro fecundo: Reipublicæ more gubernatur, sub possessione tamen Hispaniarum Regis. Sunt in Nova Hispania Lacus multi, magna ex parte ita salsi, ut sal ex iis conficiatur. Præcipuus is est, qui *Chapalicum* Mare ob immensitatem vocatur. Est & Urbis Mexicanæ Lacus. Sunt & in ea Fluvii quamplurimi piscibus abundantes, quorum aliqui etiam auriferi sunt. Inveniuntur etiam in iis Crocodili, quorum carnibus vescuntur Incolæ. Est autem regio *Montibus* & rupibus asperrimis referta. In Provincia Mexicana Mons est flammivomus, qui *Pepocampeche*

Urbs.

Lacus.

Flumina.

Montes.

peche incolis vocatur. Est & Mons in regione *Guastecan* in quo 11 reperiuntur Fontes, alter scilicet Picis nigrae, alter vero Picis rubrae ferventis. Est praeterea haec Provincia Silvis Nemoribusque plena: ac uiverfa Arbores magna copia profert, maxime è quibus lintres unico ex trunco excavant & formant. Habet & Cedros tantae magnitudinis & crassitudinis, ut ex iis trabes quadrangulae centum & viginti pedes longae, xii vero latae conficiantur, tanta quidem copia, ut Montes Cedris, ut apud nos Quercubus aut Pinis confitos dicas. Opera publica me vocant. Fuerunt in hisce Indiae partibus plurima & quidem superba & magnifica Tempia idolis consecrata, ac Diaboli cultui destinata, quae Hispani olim voce *Cu* appellarunt. Imprimis fuit in Vrbe Mexico celeberrimum Templum *Vitzilpuzsi*, ambitum amplissimum habens, atque aream intus pulcherrimam. Inprimis vero res admiratione digna, cura quam Mexicani gerebant in educandis liberis, certo scientes nihil esse in tota rerum universitate, quod plus adjumenti ad rectam rerum tum privatarum tum publicarum constitutionem adfert, quam pueritiae disciplina. Sunt Indi rerum Mechanicarum egregii artifices, praesertim in cõtendendis variis Avium plumis & Ferarum pellibus admiranda varietate: qui & laborum tam sunt patientes, ut saepissime integro die cibum non sumant, quo speciosius concinent & aptent, vel unicum plumam, eandem omni ex parte contemplantes, tum ad Solem, tum in umbra, ut percipiant magis ne recta an inversa conveniat, erectis an deflexis crinibus. Itaque ex plumis Animal quodcumque, aut Florem aut Herbam tanta dexteritate mentiuntur, ut videantur ad vivum expressisse. Aurifabrorum prima & praecipua est conditio, & praeter ceteris artificiosa: adeo quidem ut res qualvis ad vivum expriment: valentque plurimum fusionis Artificio, adeo ut vel Herbas qualvis, tum res munitissimas fusione fingant, tam exquisite, ut a naturalibus differre non dicas. Sola Mexicana Civitas, omnem politiam & vivendi rationem totius Novae Hispaniae patefacit. Quae cum esset totius Imperii Metropolis, diversae eo confluebant ejusdem regionis gentes, negotiandi gratia. Itaque singulae Nationes sua loca probe ordinata obtinebant ac servabant, in quibus singulis diebus quinque fora observarent, omnibus rebus venalibus optime instructa. Itaque singula opificii, & mercaturae genera, definitum sibi locum, ac stationem certam habebant, quem nec ulli praecipare licebat, quae certe non exigua est politicae species. Neque commodius aut Vrbs, aut Domus quaequam potest gubernari, teste Xenophonte in Oeconomicis, quam rebus singulis praefinita certa que loca statuendo, quod ad Indis observabatur.

*Opera publica.**Opificia.**Mercimonia.*

N n n iij

Sequuntur